

Universitätsbibliothek Paderborn

Acta Ecclesiae Mediolanensis

Actorvm Ecclesiae Mediolanensis, Pars Tertia - In Qva, Liber Memorialis Ad
populum Ciuitatis, & Dioecesis Mediolanensis, A Beato Carolo Borromaeo
Titvli Sanctae Praxedis compositus continetur

Borromeo, Carlo

Brixiae, 1603

De ratione viuendi in Synodo.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10502

tholicae Maieſtatis in Dominio Mediolanen. vna cum prædicto Excellentissimo Senatu Mediolani.

Post Miſſam depoſita Caſula ſeu Planeta, induit Pluuiiale; ſuper quo etiam pallio Archiepiſcopali eſt indutus, & iuit ad ſedem Archiepiſcopalem.

Reuerendus Pater Benediſtus Palmius ex Societate Ieſu, petita prius benediſtione ab Illuſtriſ. Archiepiſcopo, aſcendit ambonem, & habuit latinâ orationem ad Patres de negotio reformationis: cuiq; duo initio propoſuiſſet tractaturû ſe, de difficultate reformationis, & de modo; cum duorum ſerè horarû ſpatio oraffet, primû tantum Caput abſoluit. reliqua in aliud tempus diſtulit, multa enim eo die agenda erant.

Sacra concione abſoluta, Cardinales & Patres omnes de more pluuiialibus ſunt induti cum ſuis Mitris, Metropolitanus quidem cum Mitra argentea, Cardinales cum ſerica, reliqui verò Episcopii cum linea.

Dictæ ſunt Litanix & orationes conſuetæ, prout in libro Pontificali, & cæremoniali.

Quibus peractis Illuſtriſ. Metropolitanus verſis renibus ad altare, ſedit in ſaldiftorio, Cardinalibus manentibus in loco ſuo, habuitq; orationem temporari & rei accommodatam. Habetur ſupra ad finem. Conc. 1. pag. 56.

Postmodum vnus ex Secretarijs accedens ad Amplitudinem eius Illuſtriſſimam de ipſius manu accepit Decretum de aperienda Synodo, ſtatimq; aſcendens ambonem, illud legit. & eſt tale. Illuſtriſ. & Reuerendiſ. Domini, Reuerendiſſimi Patres, Placet nê vobis, ad laudem & gloriam Sanctæ & Indiuidue Trinitatis, Patris, & Filij, & Spiritus ſancti, ad tuendam & augendam Chriſtiana Religionis Diſciplinam, pro moderandis moribus, corrigendis exceſſibus, & controuerſijs componendis Prouinciæ Mediolanen. alijsq; ex ſacris Canonibus permiſſis, ſacrum Mediolanenſe Prouinciale Concilium incipere? tunc alter Secretarius cum Notarijs acceſſerunt ad Illuſtriſ. Dominum Metropolitanum, & ad Patres, ſigillatim ipſorum votiſ exquirentes. Re-

ſponderunt omnes: Placet: præter Illuſtriſ. Dominum Tranenſem, qui reſpondit: Placet cum proteſtatione iam facta. Relatis votiſ Illuſtriſ. Metropolitanus dixit, Decretum placuit omnibus Patribus. Itaq; decernimus Prouincialis Mediolan. Synodi initium fieri, & iam factum eſſe. Tunc Secretarius qui erat in Ambone, iterum acceſſit ad Illuſtriſ. Metropol. & de eius manu accepit alia Decreta tenoris infraſcripti, quæ clara voce legit.

De Ratione viuendi in Synodo.

NO S Carolus Borromæus, S. R. E. Tit. S. Praxedis Presbyter Cardinalis, ac Sanctiſſimi D. N. Papæ, & Sanctæ Sedis Apoſtolicæ per vniuerſam Italiam Legatus de latere, Dei, & Apoſtolicæ ſedis gratia Archiepiſcopus Mediolani. Illam Beati Iacobi Apoſtoli ſententiam humiliter nobis proponentes, quòd omne datum optimum, & omne Donum perfectum deſurſum eſt deſcendens à Patre luminum, qui poſtulantibus à ſe ſapientiam dat omnibus affluenter, & non impropere eis; ac ſimul intelligentes, timorem Domini eſſe initium ſapientiæ; omnes & ſingulos Chriſtifideles Urbis Mediolani, Ciues & Incolas hortamur in Domino, vt anteaſt vitæ peccata & vitia diligenter recognoſcentes, & piè deteſtantes, poſthæ à malis abſtineant, ambulent in timore Domini, & deſideria carnis non perficiant, vt orationi operam dare, ſæpiſſimè conſiteri, Eucharistiæ Sacramentum ſalutariter ſumere, Eccleſias frequentare, Dei præceptis obedire, denique pro pace Chriſtianorum conſeruanda, pro ſalute eorum, qui peruiſant quaſi rationem, & pro vnitæ Eccleſiæ, nominatim quotidie orare velint. Episcopos verò, & reliquos Sacerdotalis ordinis homines, Prouinciale Conc. in hac Ciuitate cõcelebrantes, item cohortamur, vt aſſidue in Dei laudes incunſere, pure & caſtè hoſtias & preces offerre, ſacrificium Miſſæ ter ſaltem in hebdomada peragere ſtudeant: facientes ſicut Spiritus ſanctus per Apoſt. præcepit, obſecrationes, orationes, poſtulationes,

gra-

gratiarum actiones, pro Sanctis. D.N. Papa, pro Imperatore, pro Rege Catholico, & cæteris Regibus, ac reliquis qui quouis gradu dignitatis excellant; postremò pro omnibus hominibus: vt quietam & tranquillam vitam agentes, pace fruamur, fidemque & charitatem toto orbe terrarum propagari & cumulari videamus. Monemus præterea, vt ieiuent saltem sextis ferijs in memoriam Passionis Domini, & in Pauperibus Christum Dominum paciscant, ac peccata elemosinis redimant. Mandamus, vt in Ecclesia nostra Cathedrali, & in singulis Collegiatis Ecclesijs huius Ciuitatis, ter in hebdomada, die Dominico, Martis, & die Iouis, ab ipsis vniuersiusque Ecclesiæ Collegijs Missa de Spiritu sancto celebretur; deinde intra Ecclesiæ ambitum ad sacram supplicationem procedatur, litanijs, & orationibus adhibitis, quæ ad hanc rationem sunt institutæ. Omnes autem in Ecclesia, præsertim cum sacra peraguntur, mutua congregatione, colloquutione abstinentes, diuina officia diligenter attendant, & oris ac mentis oratione, celebrantes adiuuent. Episcopi quoque, cum eos semper vitæ exemplo omnes ad virtutem inflammare oportet, tum hoc potissimum tempore, quo cæteris piè ac religiosè viuendi leges præscribuntur, ipsi maximè ex legibus viuant, & in eodem officio familiam suam contineant. Episcopi, & alij, qui huic Concilio interesse debent, nè discedant ex Vrbe Mediolano ante exitum Concilij, nisi ob iustam & probabilem causam, ab illis qui ei muneri præfecti fuerint, examinandam, & à nobis approbandam: neque tamen examinata, & approbata causâ, à nobis etiam impetrata proficiscendi facultate prius discedant, quàm idoneum procuratorem reliquerint, qui sacra huius Concilij Decreta, suo, & Ecclesiæ suæ nomine suscipientes, eis subscribant. Quòd si secus fecerint, pœnis à iure, in eos qui id commiserint constitutis teneantur. Quòd verò ad huius Synodi progressionem varij adiutores & ministri requiruntur; Ideo secretarios Reuerendos Dominos Iulium Pogianum Cle-

ricum Nouariensem, & Silium Antonianum Clericum Romanum deligimus; Concilij Item promotorem Reuerendum Dominum Iacobum Franciscum Cardanum Ordinarium Mediolanen. Notarios, & Dominum Bartholomeum Parpalianum, & D. Paulum Moltenum, Mediolanen. qui rogati publica huius Concilij acta conscribant. Et nè singulorum causæ grauiorum rerum cursum impedire aut retardare possint; ad cognoscendas Absentium excusationes ad nos missas, & eorum, qui ante finem Concilij iustam aliquam discedendi causam se habere existimauerint, præficimus Reuerendis. Dñs Vigleuan. & Dher-tonen. Decernimus, vt si cui contigerit non iure admissum esse in hanc Synodum, vel suo loco non sedere, sententiæ ue diceret, aut aliud quidpiam agere; & eo facto nemini ius acquiratur, aut acquisitum sit, nihilq; de cuiusquam iure aut possessione detrahatur, sed omnia in eodem statu permaneant, in quo ante hoc. Prouin. Concilium reperiebant.

Ad cognoscendas accusationes & querelas contra quoscumque delatas, præficimus prædictos Reuerendis. Patres DD. Episcopos Vigleuanen. & Dher-tonen. Quòd si quis fortasse accusationes & querelas cõtra ipsos Reuerendis. Dominos Deputatos deferre voluerit; Reuerendis. Patres Episcopus Brixien. & Alexandrin. earum cognitores constituimus. Prædictas autem causas omnes diligenter prius discussas ad nos in Synodo referant. Aliarum verò causarum & controuersiarum cognitioni, quæcumque inter quosuis ortæ fuerint, etiam inter Reuerendissimos Episcopos & eorum capitula, proponimus Reuerendos Patres Dominos Franciscum Bossium, & Alexandrum Frumentum, Prothonotarios Apostolicos, & Sanctis. Domini N. vtriusque signaturæ Referendarios, qui eas ante finem huius Synodi, vel componere, vel compromitti, vel re ad nos in Synodo relata, definiri studeant.

Postea idem Secretarius rogauit Patres his verbis: Illustris. & Reuerendis. Domini Reuerendis. Patres. Placent ne hæc decreta vobis? qui interrogati, sigil-

figillatim vtsupra per Secretarium, Responderunt, Placent. & Illustris. D. Metropolitanus post relationem dixit: Decreta placuerunt, ideo agenda sunt Deo gratia. Patres responderunt: Deo Gratas. Deinde Secretarius qui erat in Ambone, dixit hæc verba. Mox vocabantur Reuerendissimi Patres Domini Episcopi, qui huic sacre Synodo Mediol. interuati & interesse debent; qui ordine vocati, Respondebunt, Adsum.

Deinde legit nomina Episcoporum, primò presentium, deinde absentium; & sunt ij ad quos epistolæ directæ fuerunt.

Illustris. & Reuerendiss. Card. Tramen. Episcopus Placentinus.

Illustris. & Reuerendiss. Cardin. & Episcopus Vercellensis.

Reuerendiss. Albensis.

Reuerendiss. Vigleuanen.

Reuerendiss. Dhertonensis.

Reuerendiss. Casalensis.

Reuerendiss. Auenensis.

Reuerendiss. Brixienfis.

Reuerendiss. Cremonensis.

Reuerendiss. Alexandrin.

Reuerendiss. Bergomensis.

Hi omnes erant presentes in sessione, & singuli vocati responderunt, Adsum.

Illustris. & Reuerendiss. Cardinalis Capisucius Episcopus Laudensis, respondit Procurator.

Illustris. & Reuerendiss. Cardinalis S. Georgij Episcopus.

Reuerendiss. Papiensis.

Reuerendiss. Assensis, respondit eius Procurator.

Reuerendiss. Saonenfis.

Reuerendiss. Albingauenfis.

Reuerendiss. Vintimilianus vacabat Ecclesia.

Reuerendiss. Ferrariensis.

Vocatis omnibus Reuerendus D. Iacobus Franciscus Cardanus Sacri Concilij Promotor, accedens ad Illustris. Metropolitanum de scripto dixit hæc verba.

Illustris. & Reuerendiss. Domine, cum p. literas monitoriales & per editum Generale Illustris. & Reuerendissimæ D. V. Reuerendiss. Episcopi omnes

Prouinciæ Mediolanensis, & reliqui, qui de iure seu consuetudine huic Sacre Prouinciali Synodo interesse debent, moniti fuerint, vt hodierno die in hac sancta Synodo adessent pro eius celebratione, iuxta formam sacrorum Canonum, & præsertim Sacri Concilij Tridentini ad moderandos mores, corrigendos excessus, & controuersias componendas, quæ in hac Prouincia moderatione, correctione, & cõpositione indigerent; nonnullique monitorialibus literis, ac edicto non parendo, adeo contumaces & negligetes extiterint, vt neque ad hoc sacrum Concilium adfuerint, nec ad se excusandum de iusto impedimento nuncium miserint: Idcirco pro mei muneris officio.

Ego Iacobus Franciscus Cardanus, sacre huius Synodi Promotor, eorum contumaciam accusando, in isto apud Illustris. & Reuerendiss. D. V. vt ad reliquos iuris gradus progredi, & cõmitti citationem ad valuas Ecclesiæ Cathedralis affigendam iubeat; vt omnes ij qui de iure seu consuetudine huic Sacre Synodo interesse debent, nec ei interfuerint, neque se, quamobrem non adfuerint, legitime excusarunt, die vigesima quinta mensis Octobris presentis coram Illustris. & Reuerendiss. Dominatione Vestra compareant; ad videndum se tanquam inobedientes puniri iuxta formam iuris & sacrorum Canonum.

Quibus verbis auditis. Illustris. Metropolitanus dixit: admittimus & committimus.

Deinde idem Secretarius, manens in Ambone dixit hæc verba: Illustris. & Reuerendiss. D. Reuerendiss. P. cum omnia quæ in presenti sessione tractanda erant, temporis causa commodè expediri non possint; quæ supersunt, cras hora decima quarta, eandem sessionem continuando expedientur. Post hæc verba, Idem Promotor dixit. Ego Iacobus Franciscus Cardanus huic Sacre Synodi promotor Fiscalis, rogo vos Notarios hic presentes, vt de omnibus & singulis in hac sessione peractis, vnum vel plura conficiatis instrumenta, vel instrumenta. Et Hymno disto.

Te

Te Deum. Illustris. Metropolitanus benedixit Synodo, & omnes recesserunt.

Die Martis decimo sexto Octobris
Anno 1565.

Fuit continuatio sessionis, prout statutum fuerat. Itaque bene mane Illustris. Metropolitanus cum Patribus accesserunt ad Ecclesiam maiorem, & celebrata fuit ab uno Canonorum Ecclesie Metropolitanæ Missa de Spiritu sancto submissa voce.

Deinde prædictus Illustris. & Patres induti paramentis consuetis residerunt in locis suis, dicta tamen prius per ipsum Illustris. oratione. Adsumus sancte spiritus &c.

Adfuerunt autem omnes Patres, præter duos Cardinales Tranensem & Vercellen. & Reuerendiss. Episcopos Alben. & Brixien.

Cum igitur omnes confedisent, vnus ex Secretarijs accessit ad Illustris. Metropolitanum, a quo mandatum accepit vt legeret omnia decreta Concilij Tridentini super Dogmatibus. Ita confesso Ambone, alta voce dixit. Illustris. & Reuerendiss. Domine, Reuerendissimi Patres. Cum sacra Tridentina Synodus præceperit omnibus Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, & omnibus, qui de iure vel consuetudine in Prouincialibus Synodis interesse debent, vt in prima Prouinc. Synodo post ipsius Trid. Conc. finem celebranda, omnia & singula ab ipsa Synodo statuta & definita palam recipiant; propterea Illustris. & Reuerendiss. D. Carolus Cardinalis Borromeus mandauit, vt omnia Tridentini Concilij decreta legerentur. Decreta igitur, quæ modo a me legentur, sunt illa quæ à sacrosancta Trid. super Dogmatibus fuerunt publicata.

Quibus dictis, omnia decreta & canones vt supra ordine legit: quibus absolutis descendit, & alter Secretarius accessit ad Illustris. Metropolitanum, qui madauit ei vt legeret eodem modo omnia Decreta super reformatione: qui confesso Ambone, dixit: Illustris. & Reuerendiss. Domine, Reuerendiss. Patres, Decreta quæ modo à me legentur, sunt

ea quæ à facta Tridentina Synodo super reformatione fuerunt statuta: & sic ordine cepit ea legere, & peruenit vsque ad sess. xxiiij. Et cum iam hora tarda esset, de mandato Illustris. Metropolitanus dixit: Quia hora tarda est, quæ agenda supersunt, hodie hora vigesima secunda expediuntur. Statim igitur à prandio iterum conueniunt Patres ad Ecclesiam, & acceptis paramentis consuetis, Illustrissimus Metropolitanus dixit orationem. Adsumus sancte Spiritus &c. qua dicta confederunt omnes in locis suis. Secretarius qui mane legerat decreta de reformatione, ascenso Ambone dixit, Illustris. & Reuerendiss. Domine, Reuerendiss. Patres, decreta de reformatione quæ supersunt, nunc a me legentur. legit omnia. Vltimo loco legit Confirmationem Concilij Sanctiss. D. N. iuxta testimonium Cardinalis Farnesij Vicecancellarij.

Quibus peractis Illustris. Metropolitanus deposita mitra genibus flexis ante altare voce intelligibili emisit professionem fidei ex præscripto Concilij Trident. & formula constitutionis Sanctiss. D. N. de verbo ad verbum vtz.

Ego Carolus Cardinalis Borromeus Archiepiscopus Mediolanen. ea omnia & singula, quæ a sacrosancta œcumenica & generali Tridentina Synodo definita & statuta sunt recipio, necnon veram obedientiam summo Romano Pontifici spondeo & profiteor, hæresesque omnes à sacris Canonibus & Generalibus Concilijs, præsertimque ab eadem Synodo damnatas detestor & anathematizo, iuxta formulam præscriptam à Sanctiss. D. N. Pio Quarto Pontif. maximo in Bulla professionis fidei, quæ eiusmodi est: Ego N. firma fide &c.

Ego idem N. spondeo, voueo, ac iuro: sic me Deus adiuuet, & hæc Sanctæ Dei Euangelia. Et hæc dicens, Euangelia ambabus manibus tetigit, & osculatus est.

Qua lecta, Metropolitanus sedit in loco suo cum Mitra pretiosa, & tenens in manibus librum Euangeliorum, primo accessit ad eum Illustris. Cardinalis Vercellen. qui primum deposita Mitra
inclinauit